

Príloha 1

Usmernenia týkajúce sa podmienok oprávnenosti a postupu na získanie štatútu schváleného hospodárskeho subjektu v prípade mnohonárodných spoločností a veľkých podnikov

1. Právna poznámka

V týchto usmerneniach sa vysvetľuje postup spracovania žiadostí o štatút schváleného hospodárskeho subjektu (SHS) v prípade mnohonárodných spoločností a veľkých podnikov. Používatelia by však mali pamätať na to, že jediným záväzným právnym základom sú Colný kódex a vykonávacie ustanovenia Colného kódexu a že informácie v tomto dokumente nie sú právne záväzné a nemali by ich pokladať za právne rady.

Tieto usmernenia nemajú vplyv na slobodu štátnych príslušníkov členského štátu usadiť sa na území iného členského štátu, ani na slobodu zriadiť zahraničný podnik v určitom členskom štáte alebo slobodu zriadiť rôzne druhy vedľajších prevádzok podľa vlastného uváženia.

2. Skratky a vymedzenia pojmov

2.1. Skratky

SHS - Schválený hospodársky subjekt

CK – Colný kódex

VUCK - Vykonávacie ustanovenia colného kódexu

EÚ – Európska únia

EK - Európska Komisia

GR TAXUD – Generálne riaditeľstvo pre dane a colnú úniu

Ú. v. EÚ - Úradný vestník Európskej únie

SPP - stála podnikateľská prevádzka

EORI – Economic Operators Registration and Identification = číslo EORI – registračné a identifikačné číslo hospodárskeho subjektu

2.2. Vymedzenie pojmov

Podľa práva obchodných spoločností a v súlade s tým, ako sa tieto výrazy už používajú v usmerneniach týkajúcich sa SHS:

- „dcérska spoločnosť“ znamená účtovnú jednotku, ktorá je zapísaná v obchodnom registri, vytvorená v hostiteľskej krajine EÚ v súlade s jednou z vnútroštátnych právnych foriem podnikov, a ktorej základné imanie vlastní materská spoločnosť alebo je ovládaná spoločnosťou v spolupráci s menšinovými miestnymi partnermi (spoločná dcérska spoločnosť);

- „pobočka“ znamená účtovnú jednotku, ktorá nie je samostatnou právnickou osobou; je to kancelária, podnikateľské priestory alebo iné pracovisko samotnej spoločnosti a tvorí súčasť celkového majetku spoločnosti;

Zatiaľ čo kancelárie, agentúry a pobočky nemajú právnu subjektivitu, dcérske spoločnosti sú od svojej materskej spoločnosti právne nezávislé.

- „stála podnikateľská prevádzka“ (SPP) znamená stále sídlo obchodnej organizácie, prostredníctvom ktorého sa úplne alebo čiastočne vykonáva podnikateľská činnosť podniku¹.

3. Oprávnenosť

3.1. Kto môže požiadať o štatút SHS?

V článku 5a ods. 1 CK sa ustanovuje, že štatút „schváleného hospodárskeho subjektu“ je možné udeliť **ktorémukoľvek hospodárskemu subjektu, ktorý je usadený na colnom území Spoločenstva** a spĺňa kritériá ustanovené v príslušných právnych predpisoch.

3.1.1 Hospodárske subjekty usadené na colnom území Spoločenstva:

Táto hlavná požiadavka predpokladá splnenie dvoch podmienok: žiadateľ musí byť hospodárskym subjektom **a** musí byť usadený na colnom území Spoločenstva.

V článku 1 ods. 12 VUCK sa ustanovuje, že „hospodársky subjekt znamená: osoba, ktorá sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá činnosťami, na ktoré sa vzťahujú colné právne predpisy“.

3.1.1.1 „osoba“ znamená (podľa článku 4 ods. 1 CK):

- fyzická osoba,
- právnická osoba,
- združenia osôb bez právnej subjektivity spôsobilé na právne úkony, pokiaľ táto možnosť je ustanovená v platných právnych predpisoch.

Vo vnútroštátnych právnych predpisoch každého členského štátu sa vymedzuje, kto je považovaný za fyzickú osobu, právnickú osobu alebo združenie osôb uznané ako osoby spôsobilé na právne úkony, hoci nemá právny štatút právnickej osoby.

3.1.1.2. „osoba usadená v Spoločenstve“ znamená (podľa článku 4 ods. 2 CK):

- (a) v prípade fyzickej osoby akákoľvek osoba, ktorá tam má obvyklé bydlisko,
- (b) v prípade právnickej osoby alebo združenia osôb osoba, ktorá má v Spoločenstve:
 - svoje sídlo, alebo
 - riadiace ústredie, alebo
 - stálu podnikateľskú prevádzku.

¹ Vzorová zmluva OECD.

3.1.2. Hospodárske subjekty neusadené na colnom území Spoločenstva

Jediné výnimky z povinnosti byť usadený na colnom území Spoločenstva sú ustanovené v článku 14g VUCK. Materská spoločnosť v tretej krajine však môže podať žiadosť v mene svojich pobočiek v EÚ, pokiaľ je na základe prítomnosti samostatnej podnikateľskej prevádzky v EÚ pokladaná za spoločnosť usadenú v EÚ.

3.2. Mnohonárodné alebo veľké podniky

Mnohonárodné alebo veľké podniky (bez ohľadu na to, či sú usadené v EÚ alebo v tretej krajine) zvyčajne pozostávajú z materskej spoločnosti a dcérskych spoločností a/alebo stálych podnikateľských prevádzok či pobočiek, ktoré sa môžu nachádzať v jednom alebo niekoľkých členských štátoch. Tieto samostatné subjekty, aj keď sú stálymi podnikateľskými prevádzkami tej istej materskej spoločnosti, môžu mať v rôznych členských štátoch odlišný právny štatút, keďže právna forma, na základe ktorej vykonávajú činnosť, závisí v každom členskom štáte od toho, ako sa tento subjekt rozhodol vykonávať svoju činnosť, a hlavne od vnútroštátnych právnych predpisov dotknutého členského štátu. V dôsledku toho môže materská spoločnosť mať samostatné podnikateľské prevádzky, ktoré sa v niektorých členských štátoch považujú za samostatnú právnickú osobu (t. j. za samostatnú právnickú osobu zapísanú v obchodnom registri daného členského štátu ako usadenú v tomto členskom štáte podľa jeho práva obchodných spoločností), a rovnako aj niektoré stále podnikateľské prevádzky, ktoré v iných členských štátoch nie sú považované za samostatnú právnickú osobu.

Preto v prípade mnohonárodného alebo veľkého podniku, ktorý chce požiadať o štatút SHS, sú možné tieto scenáre:

- všetky dcérske spoločnosti a prípadné stále podnikateľské prevádzky, ktoré sú samostatnými právnickými osobami (alebo sa na ne vzťahuje vymedzenie uvedené v článku 4 ods. 1 tretej zarážke CK) **musia** požiadať o štatút SHS jednotlivo;
- všetky pobočky a prípadné stále podnikateľské prevádzky, ktoré nie sú samostatnými právnickými osobami (alebo sa na ne vzťahuje vymedzenie uvedené v článku 4 ods. 1 tretej zarážke CK), **nemôžu** požiadať o štatút SHS jednotlivo a za **všetky** predkladá jedinú spoločnú žiadosť materská spoločnosť považovaná podľa právnych predpisov EÚ za právnickú osobu.

Poznámka:

Je dôležité, aby sa v jednom členskom štáte uplatňovali pri stanovení právneho štatútu určitej spoločnosti rovnaké kritériá, pretože je neprijateľné, aby sa s danou spoločnosťou zaobchádzalo rozdielnymi spôsobmi v závislosti od povolenia alebo rozhodnutia, o ktoré žiada.

V tejto súvislosti, bez vplyvu na akékoľvek príslušné definície a ďalšie ustanovenia, je najdôležitejšie nespoliehať sa na to, ako sa konkrétna osoba nazýva, ale pokúsiť sa zistiť, či ju možno považovať za právnickú osobu. Dôležitá skutočnosť, ktorú treba zohľadniť, je, či danej spoločnosti už bolo pridelené samostatné číslo EORI.

4. Žiadosť mnohonárodného alebo veľkého podniku o štatút SHS v prípadoch uvedených v bode 3.2 druhej zarážke

Predpokladom úspešného a účelného spracovania týchto žiadostí je dobre vypracovaný postup a dobrá spolupráca medzi všetkými stranami, ktoré sú do tohto postupu zapojené.

4.1. Prípravné práce

Príslušný colný orgán členského štátu bezodkladne informuje GR TAXUD o každej žiadosti od spoločnosti alebo osoby, ktorá je stálou podnikateľskou prevádzkou alebo pobočkou mnohonárodného alebo veľkého podniku a nie je považovaná za samostatnú právnickú osobu. Dotknutý členský štát poskytne všetky dostupné informácie týkajúce sa spoločnosti vrátane celého názvu, organizačnej štruktúry, informácií o materskej spoločnosti atď., čo môže uľahčiť koordináciu s ostatnými členskými štátmi.

GR TAXUD preberá na seba koordináciu s ostatnými členskými štátmi, aby sa zistili všetky stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky dotknutej spoločnosti v EÚ, a najmä tie, ktoré nie sú považované za samostatné právnické osoby.

Výsledkom by mala byť jasná predstava o štruktúre materskej spoločnosti a jej dcérskych spoločnostiach a/alebo stálych podnikateľských prevádzkach či pobočkách. Cieľom je zaistiť, aby sa na všetky stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky, ktoré nie sú právnickými osobami, vzťahovala spoločná žiadosť o štatút SHS. Keďže so stálymi podnikateľskými prevádzkami nie je možné zaobchádzať diskriminačne, nesplnenie tohto cieľa by mohlo viesť k veľmi neželanej situácii, kedy by stále podnikateľské prevádzky mohli ťažiť z osvedčenia SHS, a to bez toho, aby boli vopred predmetom auditu.

Výsledok sa oznamuje všetkým dotknutým členským štátom. Členský štát, v ktorom sa žiadosť podala, informuje danú spoločnosť o neprijatí žiadosti pre nedodržanie podmienky, že daný subjekt musí byť osobou, a poskytne informáciu o tom, ktorý členský štát je príslušný na podanie spoločnej žiadosti materskou spoločnosťou.

V záujme urýchlenia a uľahčenia tohto postupu v budúcnosti sa členským štátom odporúča, aby informácie zasielali aj v prípade všetkých predbežných kontaktov od takej spoločnosti alebo subjektu, ktorý sa pripravuje na podanie žiadosti.

Výmena informácií medzi Európskou komisiou a členským štátom prebieha prostredníctvom asistenčného pracoviska GR TAXUD pre SHS.

4.2. Colný orgán príslušný na podanie spoločnej žiadosti

Spoločnú žiadosť podáva materská spoločnosť jednému z colných orgánov členského štátu, v ktorom má stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky, a to na základe týchto kritérií:

- uplatnenie kritérií podľa článku 14d VUCK alebo
- ak má spoločnosť pracovisko, ktoré slúži ako európska centrála/ústredie, kde sa vykonávajú celkové logistické riadiace činnosti žiadateľa v mieste tohto pracoviska.

4.3. Vyplnenie formulára spoločnej žiadosti

Bežne sa žiadosť vyplňa v úradnom jazyku toho členského štátu, kde bude podaná. Niektoré z príloh k žiadosti, ktoré sa týkajú samostatnej pobočky v konkrétnom členskom štáte, je však možné podať v ktoromkoľvek inom jazyku prijateľnom pre dotknutý členský štát.

Treba uviesť tieto údaje:

- Kolónka č. 1 = názov materskej spoločnosti (v EÚ alebo v tretej krajine) + názvy všetkých stálych podnikateľských prevádzok v EÚ
- Kolónka č. 4 = adresy všetkých stálych podnikateľských prevádzok v EÚ
- Kolónka č. 9 = číslo EORI materskej spoločnosti² + čísla, pod ktorými sú v obchodnom registri zapísané všetky stále podnikateľské prevádzky v EÚ (identifikačné číslo platcu DPH alebo IČO, ak číslo platcu DPH nie dostupné)
- Kolónka č. 12 = hospodárska činnosť = kódy namiesto voľného textu
- Kolónky č. 16 až 18 = kancelárie všetkých stálych podnikateľských prevádzok v EÚ

So spoločnou žiadosťou je možné predložiť jeden dotazník so sebahodnotením, ale musí obsahovať informácie o všetkých stálych podnikateľských prevádzkach alebo pobočkách, ktorých sa žiadosť týka.

5. Preskúmanie kritérií

Pri konzultáciách, ktoré treba vykonať, by sa mali použiť rovnaké všeobecné pravidlá ako v prípade, keď sa pracovné priestory nachádzajú v inom členskom štáte. Príslušný vydávajúci colný orgán musí začať povinnú konzultáciu aspoň s tým členským štátom, v ktorom sa nachádzajú ďalšie stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky v EÚ, v ktorých sa vykonávajú činnosti súvisiace s colnými záležitosťami. Rozsah konzultácií však by mohol závisieť od jednotlivých prípadov (napr. spoločnosť používa spoločné firemné normy atď.).

Všetky stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky v EÚ, v ktorých sa vykonávajú činnosti súvisiace s colnými záležitosťami, musia byť skontrolované jednotlivými členskými štátmi, v ktorých sa jednotlivé stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky nachádzajú.

Výsledky jednotlivých kontrol by sa mali zaslať vydávajúcemu členskému štátu.

Lehoty podľa článku 14m ods. 1 a článku 14o sa použijú *mutatis mutandis*. Konzultovaný colný orgán však môže požiadať o predĺženie tejto lehoty, aby mohol vykonať nevyhnutné kontroly.

6. Postupy vzťahujúce sa na osvedčenie SHS

² TAXUD/2008/1633 rev.1.9

6.1. Vydanie osvedčenia

Rovnako ako vo všetkých ostatných prípadoch, prijatie žiadosti o udelenie štatútu SHS nemusí nutne viesť k vydaniu osvedčenia SHS. V tomto konkrétnom prípade musia všetky stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky spĺňať dané kritériá, aby príslušný colný orgán mohol osvedčenie SHS vydať.

Materskej spoločnosti sa vydáva iba jedno osvedčenie SHS, a v prípade, že je to spoločnosť v tretej krajine, platnosť osvedčenia je obmedzená iba na jej podniky v EÚ, pričom sa vzťahuje na **všetky** stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky v EÚ bez štatútu právnickej osoby.

6.2. Monitorovanie a opätovné hodnotenie

Colné orgány toho členského štátu, v ktorom sa jednotlivé stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky nachádzajú, vypracujú plány auditu na monitorovanie subjektov uskutočňovaného po vydaní osvedčenia a vykonávajú súvisiace činnosti. To by však malo vždy prebiehať v úzkej spolupráci s vydávajúcim colným orgánom, aby sa predišlo akémukoľvek možnému prekryvaniu alebo zdvojovaniu činností.

Každý z členských štátov, v ktorých sa jednotlivé stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky nachádzajú, môže v prípade nevyhnutnosti požiadať vydávajúci colný orgán o začatie opätovného posúdenia podmienok a kritérií.

Keď materská spoločnosť zriadi novú stálu podnikateľskú prevádzku alebo pobočku alebo prejde procesom reštrukturalizácie, ktorý má vplyv na stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky, informuje o tom vydávajúci colný orgán, ktorý prijme potrebné opatrenia, vrátane začatia opätovného posúdenia, ak je to potrebné.

6.3. Pozastavenie a zrušenie platnosti

Vydávajúci colný orgán môže podniknúť kroky k pozastaveniu alebo zrušeniu platnosti osvedčenia, a to buď z vlastného podnetu, alebo na žiadosť colných orgánov ktoréhokoľvek z ostatných členských štátov, a najmä tých členských štátov, v ktorých sa jednotlivé stále podnikateľské prevádzky alebo pobočky nachádzajú.

V týchto prípadoch sa pozastavenie alebo zrušenie platnosti týka celého osvedčenia SHS bez ohľadu na to, ktorá zo stálych podnikateľských prevádzok alebo pobočiek už nespĺňa príslušné podmienky alebo kritériá.